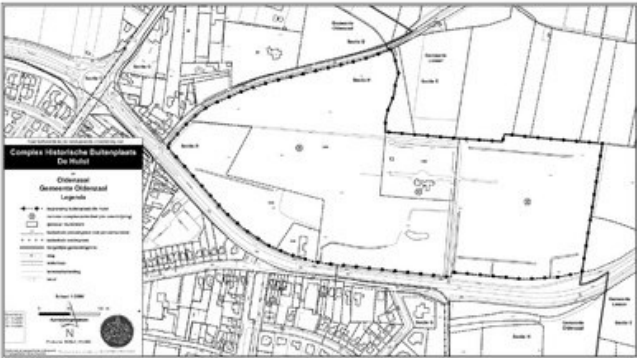

RIJKSMONUMENTEN in Oldenzaal | 13 juli 2016

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
1.	Bentheimerstraat 89 7573 CZ OLDENZAAL	Ge- meente Olden- zaal, Sectie H nr. 548	512922	<p>Groot LANDHUIS De Hulst, op rechthoekige plattegrond over twee bouwlagen, opgetrokken in baksteen onder een met pannen gedekt overstekend schilddak. Aan de achtergevel rechts een risalerende travee onder schilddakje.</p> <p>Op de begane grond in de achtergevel (Z, gekeerd naar de Bentheimerstraat) een veranda en daarboven een loggia met gemetselde borstwering. Beide zijn uitgevoerd met houten lateien en kolommen. Tegen de buitenste travee halfronde erkers onder balkons met gemetselde borstweringen. De samengestelde rechtgesloten vensters zijn uitgevoerd als drie- en vierlichten en voorzien van glas-in-loodramen. De dubbele glasdeuren zijn eveneens bezet met glas-in-loodramen. In het dakschild vier dakpauzetjes onder zadeldaken.</p> <p>Symmetrisch ingedeelde voorgevel (N) met hoekpaviljoens onder schilddaken en een centrale entreepartij in een hoog opgaand middenrisaliet. Een stoep van drie treden leidt naar de deur binnen een geprofileerde lijst. Tegen het rechter paviljoen een lage aanbouw onder schilddakje. Vergelijkbare vensters als in de achtergevel. In het dakschild vier dakpauzetjes. Tegen de linkergevel (W) een lage aanbouw onder samengesteld schild-/zadeldak. Gemetselde schoorstenen op de nokken en in de zijschilden.</p> <p><u>Waardering</u></p> <p>Het Landhuis De Hulst, behorend tot de historische buitenplaats De Hulst is van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:</p>	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
				<ul style="list-style-type: none"> - wegens de ouderdom; - wegens de betekenis binnen de ontwikkeling van Twentse buitenplaatsen: De Hulst is een gaaf voorbeeld van een vroeg twintigste-eeuwse Twentse buitenplaats voor permanente bewoning; - wegens de op Engelse voorbeelden geïnspireerde bouwstijl, kenmerkend voor het werk van de architect Karel Muller in deze periode; - wegens de in- en uitwendige gaafheid van de structuur en afwerking; - wegens de bijzondere samenhang tussen de tuinaanleg en het huis. 	
2	Bentheimerstraat 89 7573 CZ OLDENZAAL	Ge- meente Olden- zaal, sectie H, nrs. 536, 548, 549, 550	530419	<p>De HISTORISCHE PARK- EN TUINAANLEG bestaat uit open weiden en bosgedeelten met lanen en een geometrische tuin ten noorden van het huis. De tuin is vrijwel geheel aangelegd conform het ontwerp van L.A. Springer van 31 januari 1917, met als afwijkingen het gedeelte rondom het huis dat vrijwel overeenkomt met Springers ontwerp van 5 december 1919 en het bouwland ten westen van het huis dat thans weide is. Deze weide wordt doorsneden door een houtwal en een slingerende beukenlaan, die al in het begin van de twintigste eeuw is aangeplant.</p> <p>De basis van de aanleg wordt gevormd door een orthogonaal lanenpatroon dat resteert van de geometrische aanleg uit de 18de eeuw en dat is afgebeeld op de Hottingerkaart uit 1783. Over de grootste lengte van de tuin, beginnend in de westelijke punt bij de rijksweg en eindigend bij de oostelijke grens, loopt de belangrijkste laan. Deze is ononderbroken en gaat, met vier rijen beuken beplant, recht de berg omhoog. In het westelijk deel van de tuin bevindt zich ten noorden van</p>	 <p>The image is a detailed historical map titled 'Complex Historische Buitenvaart Oldenzaal'. It shows a network of roads, paths, and garden plots. A prominent feature is a long, straight lane running north-south, which is described in the text as the most important lane. The map also shows a winding path and various garden plots, some of which are enclosed by walls. A legend in the bottom left corner identifies various symbols used on the map, such as buildings, roads, and garden plots. A scale bar and a north arrow are also present.</p>

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
				<p>deze laan nog een driehoekig bosperceel (eik en beuk) met slingerpaden, in het oostelijk deel vormt de beukenlaan de noordgrens van de tuin.</p> <p>Ten zuiden van de beukenlaan loopt parallel daaraan in het oostelijk deel van de tuin een tweede laan. Deze gaat als breed grindpad langs de voordeur van het huis. Oostelijk van het huis vormt de laan de door rododendronstruiken gemarkeerde symmetrieas van een perceel parkbos, westelijk van het huis gaat hij over in een houtwal. Op dat punt loopt in zuidelijke richting met een slinger (die het hoogteverschil accentueert) een oprijlaan langs het koetshuis naar de rijksweg. Loodrecht op deze twee parallelle lanen zijn aan weerszijden van het huis eveneens beukenlanen gelegen. Die aan de oostzijde vormt de hoofdonsluiting van het terrein vanaf de rijksweg en is de westgrens van het perceel parkbos in het noordoosten van de tuin en van de weide (met een boomgroep in de zuidoostelijke hoek) ten zuiden daarvan. De toegang wordt bij de rijksweg afgesloten door een ijzeren hek tussen gemetselde pijlers. De beukenlaan ten westen van het huis loopt niet door tot aan de rijksweg, maar buigt af in westelijke richting naar het koetshuis en sluit daar aan op het padenstelsel door weide en bospercelen. De oostgrens van de tuin wordt eveneens gevormd door een noord-zuid lopende laan met bomenrij die resteert van de orthogonale aanleg.</p> <p>In het kwadrant dat ten noorden van het huis door het stelsel van lanen wordt omsloten, ligt een geometrisch aangelegd tuin-deel. Dit is opgebouwd rond een assenkruis waarvan een as (N-Z) aansluit op de voordeur van het huis. In de assen ligt een pad verhard met rechthoekige flagstones. In het snijpunt van de assen ligt (in afwijking van het ontwerp van Springer) een kruisvormig bassin, waaromheen een verharding van flagstones in de vorm van een vierkant. Rondom het bassin lagen oorspronkelijk symmetrische parterres met bloemperken en heesters die nu grotendeels zijn vervangen door gazon. Aan begin en einde van de noord-zuid gerichte as staat aan beide zijden een in vorm gesnoei-</p>	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
				<p>de taxus.</p> <p>Ten noord-oosten van het geometrische deel ligt op de grens van het terrein een kunstmatige heuvel bedekt met brokken natuursteen waarover paden lopen. Op en rondom deze heuvel staan heesters en bomen.</p> <p>Rondom het huis ligt aan drie zijden een smalle verharding van grind. Aan de noordzijde van het huis loopt het brede grindpad dat aansluit op de zuidelijke van de twee oost-west assen. In de hoofdas van het huis is het grindpad in de vorm van een exedra verbreed. Het pad wordt aan weerszijden begrensd door een taxushaag van ongeveer 1.5 meter hoogte die bij de einden en bij de aansluitingen van paden is voorzien van in de haag geknipte kegelvormen. Tussen pad en haag ligt een smal gazon, oorspronkelijk met langwerpige bloemperken en lage heesters. Tegenover de voordeur is in de haag een poort geknipt, aan de bovenzijde gemarkeerd met twee bolvormen. Ten noorden van deze haag ligt de geometrische tuin met in aansluiting hierop aan de westzijde de voormalige tennisbaan.</p> <p>Ten zuiden van het huis ligt tussen de twee noord-zuid lopende lanen een open grasveld met ongeveer in het midden een vijver in de vorm van een halve maan. Aan weerszijden daarvan staat een solitair. Aan de westzijde van de weide staat een landschappelijke beplanting met boomgroepen, solitair en heesters. Ten westen ligt bij het huis een gazon met een solitair. Ten oosten staat een beplantingsgroep bestaande uit bomen en heesters.</p> <p>Het gedeelte van de tuinaanleg in het zuidwesten, tussen de lange beukenlaan, de rijksweg en de beukenlaan ten westen van het huis, is een weide met slingerende lanen en een stuk opgaand bos.</p> <p>De beukenlaan van huis naar koetshuis gaat bij het koetshuis over in een pad dat langs een steile helling naar het</p>	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
				<p>westen voert naar de plaats van de voormalige moestuin.</p> <p>In de westelijke punt van de tuin staat opgaand bos, bestaande uit eik en beuk.</p> <p><u>Waardering</u></p> <p>De HISTORISCHE PARK- EN TUINAANLEG, behorend tot de historische buitenplaats De Hulst is van algemeen cultuurhistorisch en tuinhistorisch belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> - als vrijwel gaaf en daardoor zeldzaam geworden voorbeeld van een tuinaanleg bij een buitenplaats uit het oeuvre van de tuinarchitect L.A. Springer; - wegens de esthetische kwaliteiten van de samenstellende onderdelen van het ontwerp van L.A. Springer uit 1917-1919 met name wegens de zorgvuldige inpassing van het 18de-eeuwse lanenpatroon; - wegens de gaafheid van het oorspronkelijk ontwerp, i.c. het paden- en lanenpatroon en de bosstructuur. - wegens de samenhang tussen aanleg en het landhuis. 	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
3	Haerstraat 125 7573 PA, OLDENZAAL	Ge- meente Olden- zaal, sectie G, nr. 1046	512031	<p>LANDHUIS "De Haer" is in 1881 gebouwd in opdracht van de textielfabrikant Gelderman. Het pand in sobere eclectische bouwstijl is in 1927 verbouwd, waarschijnlijk naar ontwerp van architect A. de Maaker, waarbij o.a. aan de achterzijde een deel is aangebouwd. In de zijgevel een monumentale natuurstenen entreepartij in Um 1800-stijl. Aan de voorgevel bevond zich oorspronkelijk een grote veranda met balkon.</p> <p>Het huis staat in een parkachtige tuin met hoge bomen en een vijver die in 1920-1921 is aangelegd naar ontwerp van de landschapsarchitect P.H. Watez. De tuinaanleg zelf is voor bescherming van rijksweg van ondergeschikt belang.</p> <p><u>Omschrijving</u></p> <p>Groot onderkelderd pand op nagenoeg rechthoekige plattegrond over twee bouwlagen opgetrokken in bruine baksteen. Het afgeknotte schilddak is gedekt met leien in Maasdekking.</p> <p>De voorgevel wordt gedomineerd door een driezijdig middenrisaliet met drie vensterassen die bekroond wordt door een meerzijdig afgeknot schilddak. Op de begane grond dubbele glasdeuren en op de verdieping openslaande vensters onder gedeelde bovenlichten. Boven de vensters gepleisterde zware rechtgesloten lijsten. In het dakschild boven de middelste venster-as een dakkapel met vleugelstukken.</p> <p>Voor de voorgevel een iets verhoogd terras met siervazen. In de vijf venster-assen tellende rechter zijgevel een zeer monumentale entreepartij (1927) met natuurstenen pilasters en balkon met balustrade op bewerkte zware consoles. Het bovenlicht van de getoogde dubbele glasdeur met kleine ruitjes is voorzien van radiale roedenverdeling. In de rechter vensteras een garagedeur. De T-vensters in de gevels zijn eveneens voorzien van een gepleisterde lijst als in de voor-</p>	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
				<p>gevel.</p> <p>De oorspronkelijke indeling en detaillering van het interieur (1881 en 1927) is grotendeels nog intact: een lange centrale hal waaraan ter weerszijden de vertrekken liggen; een kinder- en terraskamer, de salon aan het einde van de hal, de keuken en provisiekast en een ontvangstkamertje. De salon en terraskamer met rijke betimmering, eenvoudige stucplafonds en oorspronkelijke deuren, de salon bovendien met schouw (1929); de hal met tochtportaal, tochtdeur onder halfroond bovenlicht met radiale roedenverdeling, stucplafonds en het oorspronkelijk trappenhuis.</p> <p><u>Waardering</u></p> <p>Landhuis uit 1881/1927 van algemeen architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de gaafheid en de detaillering van het exterieur - de rijk uitgevoerde oorspronkelijke interieuronderdelen - de bijzondere samenhang tussen het huis en de tuin. 	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
4	Haerstraat 143 7573 PA OLDENZAAL	gemeen- te Ol- denzaal, sectie G, nr. 2054	512032	<p>JACHTOPZIENERSWONING, gelegen in de landschappelij- ke tuin van het voormalige (door L. Springer ontworpen) landgoed Kalheupink. De jachtopzienerswoning ligt aan de oost- en de zuidzijde van het park en is naar ontwerp van Karel Muller in 1893 in Chaletstijl gebouwd.</p> <p><u>Omschrijving</u></p> <p>Eén bouwlaag tellende JACHTOPZIENERSWONING met een rechthoekige plattegrond. De gevels bestaan uit met rode baksteen ingevuld vakwerk. De haaks op elkaar ge- plaatste zadeldaken zijn met grijze romaanse pannen ge- dekt, aan de oost- en de zuidzijde zijn de dakschilden gek- nikt en verlengd. Het pand heeft aan de noord- en oostzijde een dakkapel onder een steekkapje. De vierruits vensters hebben een achtruits bovenlicht en zijn met luiken behan- gen. De noordelijke gevel heeft een entree in de hoog op- gaande linker travee met beschoten geveltop. Links naast de entree een dubbel venster met daarboven een kleiner ven- ster. De rechter travee heeft een driezijdige erker met ven- sters.</p> <p>De westelijke gevel loopt hoog op en heeft aan één zijde een verlengd dakschild. In deze gevel is een entree, een venster op de parterre en een venster op de verdieping onder het gevelbeschot geplaatst. De achtergevel bestaat uit twee traveeën waarvan de rechter hoger is. Dit geveldeel is voor- zien van een entree, een klein venster en een venster onder het gevelbeschot. Het linker deel van de gevel heeft een dubbel tweeruits venster met luiken.</p> <p>De oostelijke gevel heeft een veranda met een houten balus- trade onder een doorlopend dakschild dat steunt op houten standvinken. Achter de veranda zijn twee vensters en een dubbele glazen deur geplaatst.</p>	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
				<p><u>Waardering</u></p> <p>Jachtopzienerswoning van algemeen cultuur-, architectuur-historisch en stedenbouwkundig belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vanwege de voor het oeuvre van Karel Muller kenmerkende chaletstijl - als gaaf exemplaar uit het oeuvre van Karel Muller - vanwege de markante situering op het landgoed. 	
5	Hengelosestraat 115	gemeente Oldenzaal, sectie E, nr. 564	512033	<p>POORTGEBOUW van de oorspronkelijk hervormde en nu algemene begraafplaats, ontworpen door architect Karel Muller.</p> <p><u>Omschrijving</u></p> <p>Het poortgebouw is opgetrokken in gele baksteen boven een uitgemetselde plint. Aan de voorzijde is de poort symmetrisch. De onderdoorgang bevindt zich in het midden in een risaliet, dat zich verjongt en boven de zijvleugels uitsteekt onder een schilddak met antracietgrijze tuile-du-Nord pannen. Boven de onderdoorgang is een zandstenen plaqueette geplaatst met de inscriptie: "Gedenk de Dooden". Ongeveer een meter onder de dakrand een overstekende geprofileerde lijst. Aan weerszijden van het risaliet zijn in de rechtgesloten gevels twee grote rondboog spaarvelden gemetseld, met daarboven een geprofileerde lijst, die aan de linkerkant rondloopt. In de linker vleugel is een rechthoekige ruimte ondergebracht onder een plat dak met in de zij- en achtergevel twee twintigruits vensters. De rechtvleugel bestaat uit een blinde muur. In het portaal biedt een dubbele houten deur toegang tot de ruimte in de linker vleugel. Ook is er een gedenksteen aangebracht "ter nagedachtenis aan mevr.</p>	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
				<p>A.W.C. Gelderman geb. Ort overleden 26 januari 1922".</p> <p><u>Waardering</u></p> <p>Het poortgebouw is van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> - als fraai voorbeeld van een poortgebouw bij een begraafplaats - vanwege de met eenvoudige middelen bereikte monumentaliteit - vanwege de plaats die het ontwerp als poortgebouw inneemt in het oeuvre van architect Karel Muller - vanwege de beeldbepalende ligging aan de Hengelosestraat. 	
6	Kerkstraat 9 7571 EE OLDENZAAL	gemeente Oldenzaal, sectie B, nr. 230	31417	Raadhuis. Het achterste, gepleisterde gedeelte uit de 16e eeuw; daarin een nagenoeg vierkante kelder overdekt met ribloze kruisgewelven op een vierkante middenpijler en verlicht door twee rechthoekige zandstenen keldervenstertjes.	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
7	Lyceumstraat (ong.)		512029	<p>De Israëlitische BEGRAAFPLAATS is begin 19e eeuw aangelegd en in 1929 ommuurd. De begraafplaats ligt tussen de Lyceumstraat, de Sparstraat en de Carmelstraat. Het tegen de oostelijke muur gebouwde baarhuisje is voor bescherming van ondergeschikt belang.</p> <p><u>Omschrijving</u></p> <p>Ommuurde begraafplaats met diverse grafstenen. De muur is grotendeels uitgevoerd in rode baksteen met ezelsruggen en steunberen onder zandstenen afdekplaten. Delen van de muur zijn vernieuwd in afwijkende materialen en vormen. Het smeedijzeren toegangshek in de zuidzijde van de muur is recentelijk vernieuwd.</p> <p><u>Waardering</u></p> <p>Israëlitische begraafplaats van algemeen cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - als uiting van de Joodse geloofsbelijdenis - vanwege de ensemblewaarden van grafelementen binnen de muur. 	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
8	Groote Markt 19 7571 EC OLDENZAAL	gemeen- te Ol- denzaal, sectie B, nr. 295	31424	Pand met gepleisterde topgevel, midden XVI, afgedekt met zandstenen lijsten. De top en de aanzetten van de top versierd met bekroningen in de vorm van doorbroken schelpen, elk voorzien van drie ballen. De achtergevel thans ook gepleisterd.	
9	Groote Markt 21 7571 EC OLDENZAAL	gemeen- te Ol- denzaal, sectie B, nr. 296	31425	17e eeuws pand met aan de voorzijde een gevel uit het derde kwart 19e eeuw met segmentvormige bekroning. Het hogere achterhuis is een zeldzaam voorbeeld van 17e eeuwse vakwerkbouw met aan de achterzijde een op korbe- len overkraagd voorschot.	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
10	Marktstraat 10 7571 ED OLDENZAAL	Ge- meente Olden- zaal, sectie B, nr. 658	31423	<p>Huis met gepleisterde topgevel midden XVII, met beeldhouwde vleugelstukken op de trappen en eindigend in een driezijdig fronton met pijnappelbekroning. De vensters gedekt door driezijdige en gebogen frontons. Aangebouwde vleugel met bakstenen inrijpoort.</p> <hr/> <p>(Michgoriushuis)</p>	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
11	Marktstraat (ong.) 7571 ED OLDENZAAL	gemeen- te Ol- denzaal, sectie B, nr. 1005	31420	<p>Dienstgebouw met afgeronde gevel, gelegen naast het ge- bouw van de plaatselijke oudheidkamer.</p> <hr/> <p>Koetshuis naast Palthe Huis.</p>	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
12	Marktstraat 13 7571 ED OLDENZAAL	gemeen- te Ol- denzaal, sectie B, nr. 1005	31421	<p>Oldenzaalse Oudheidkamer. Huis met 17e eeuwse bakstenen gevel met zandstenen hoekblokken en gegroefd zandstenen plint. Zandstenen deuromlijsting. Zandstenen festoenen boven de gelijkvloerse vensters; afwisselend gebogen en driehoekige frontons boven de vensters van de verdieping. De geveltop ontbreekt. De gevel wordt afgesloten door een cordon waarop twee zandstenen pijnappels.</p> <hr/> <p>(Palthe Huis)</p>	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
13	Marktstraat 15 7571 ED OLDENZAAL	gemeen- te Ol- denzaal, sectie B, nr. 900	31422	Grote sociëteit. Gepleisterd verdiepingloos pand met zand- stenen deuromlijsting XVIIIId en gevelsteen voor J.W.Racer. Houten inrijpoort in gevelgedeelte van vakwerk met bak- steenvulling.	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
					

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
14	Paradijsstraat 2 7571 CT OLDENZAAL	gemeen- te Ol- denzaal, sectie B, nr. 963	31426	Rechthoekig huis met zandstenen raam- en deuromlijstingen. Boven de deur 1817. Voor het huis hardstenen stoep- palen met kettingen.	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
					

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
15	Paradijsstraat 4 7571 CT OLDENZAAL	gemeen- te Ol- denzaal, sectie B, nr. 961	31427	Verdiepingsloos gebouwtje. (Kantoor)	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
16	Paradijsstraat 6 7571 CT OLDENZAAL	Ge- meente Olden- zaal, sectie B, nr. 365	31428	Verdiepingloos gebouwtje. (Woning)	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
17	Spoorstraat 2 7572 CZ OLDENZAAL	Ge- meente Olden- zaal, sectie D, nr. 753	512030	<p>De rooms-katholieke neo-gotische basilicale kruisKERK, H. Antonius van Padua, is ontworpen door architect K.L. Croonen in opdracht van het kerkbestuur van de Plechelmusparochie. In 1912 werd de kerk voltooid, het interieur werd in een aantal fasen daarna, met behulp van giften, voorzien van een rijk en uitgebreid decoratieprogramma. Allereerst werden in 1912 het beeld van de H. Antonius en de altaartombe in de St. Antoniuskapel van beeldhouwer P.J. Maas geplaatst. Vervolgens ook nog in 1912 het beeld van Joseph in diens kapel. Ook het beeld van het H. Hart is van de hand van Maas. In 1913 kreeg het missiekruis achterin de kerk een plaats, maar pas in 1921 werd het hoogaltaar door Maas voltooid. In 1917 en 1918 werden de glas-in-lood ramen in het koor geplaatst. Deze ramen en de twee ramen boven de zijkapellen moesten een geheel vormen en "het Offer van het nieuwe Verbond in vervulling en voorafbeelding" uitdrukken. De ramen in de St. Antoniuskapel (1923), in de St. Josephkapel (1924) en in de H. Hart kapel werden ontworpen door kunstschilder G. Van Geffen uit Nijmegen. Van Geffen maakte eveneens de muurschilderingen in de St. Antoniuskapel en de H. Hartkapel en de schildering achterin het schip (1924), waarop de kerk staat afgebeeld. De wandkleden in de zijkapellen en het koor zijn van atelier H. Funnekotter (Rotterdam), het granieten doopvont met een koperen gotische deksel van atelier Brom (Utrecht) en de smeedijzeren kaarsenstandaards in de Antonius- en Mariakapel van kunstsmid Fr. van Harten.</p> <p>In het transept is een aantal schilderijen bijgewerkt. Voor het oorspronkelijke altaar, in de viering, is een verhoging gebouwd, waarop het huidige altaar staat. De aangebouwde pastorie is voor de bescherming van ondergeschikt belang.</p> <p>Omschrijving</p> <p>De driebeukige kruisbasiliek is, boven een trasraam van donkere baksteen, in rode baksteen opgetrokken onder een met leien gedekt schilddak. In de dakschilden kleine dakka-</p>	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
				<p>pellens met overstekende wolfeinden en pironnen, eveneens gedekt met leien. Op de nokken staan kruisbloemen van zandsteen. Links tegen de voorgevel een octogonale kerktoeren onder een met leien gedekte spits, rechts een zeszijdig kapelletje. Achter de toren en kapel twee ingangen onder dwars geplaatste zadeldaken. De zijbeuken - in het verlengde hiervan - worden afgedekt door lessenaardaken. Uit de zijbeuken komen steunberen met luchtbogen omhoog. In de oksels van het transept en het koor bevinden zich aan beide zijden aanbouwen en tegen de noordelijke gevel van het transept een smalle aanbouw. Deze uitbouwen worden afgedekt door een afgeknot schilddak. Een zevenzijdige absis sluit de basiliek aan de oostzijde af. Alle muuropeningen in de kerk worden beëindigd door een spitsboog, de vensters zijn voorzien van glas-in-lood.</p> <p>In de toren zijn vensters en galmgaten geplaatst. In de voorgevel bevinden zich onder een puntgevel twee dubbele houten deuren met smeedijzeren gehengen onder bovenlichten met spitsboogtraceringen. Onder een zandstenen baldakijn staat tussen de deuren een beeld van de heilige Antonius.</p> <p>Boven de deuren bevinden zich twee grote vensterpartijen, met daarboven een blind roosvenster en op de top een zandstenen kruis. In de kapel rechts zijn vensters geplaatst. De ingangen in de zijgevels bestaan uit één deur gedetailleerd als in de hoofdingang, met in de top het blinde roosvenster. De traveeën zijn ingedeeld door telkens twee kleine vensters in de zijbeuken en in het schip drie smalle vensters binnen een spitsboog spaarveld. De eindgevels van de transepten zijn voorzien van een grote vensterpartij. In iedere travee van de absis een venster. Ook aan de achterkant steunberen.</p> <p>In het interieur zijn de kolommen in schoon en vaak getand metselwerk uitgevoerd. De kruisribgewelven en de muren zijn gepleisterd en beschilderd. In de viering een stergewelf. Het interieur van de kerk is nog grotendeels oorspronkelijk.</p>	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
				<p>Onder meer zijn bewaard gebleven: De tegelvloer met mozaïeken, het bankenplan en de banken, het hoofdaltaar en de natuurstenen communiebanken, de beelden, het orgel (instrument niet beschermd) in eikenhouten kas, de neo-gotische biechtstoelen, het glas-in-lood en de bijzonder rijke muur- en gewelfschilderingen in de gehele basiliek.</p> <p>Waardering</p> <p>De kerk is van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> - als exponent van de bouwexplosie van katholieke kerken en pastoriën na het herstel van de Bisschoppelijke hiërarchie in 1853, die vooral in Twente decennia lang merkbaar was - vanwege de gaafheid en de hoge kwaliteit van het interieur - vanwege de beeldbepalende ligging aan de Spoorstraat. 	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
18	St. Plechelmusplein 4 7571 EG OLDENZAAL	gemeen- te Ol- denzaal, sectie B, nr. 247	31418	St.Plechelmuskerk. Romaanse zandstenen kruisbasiliek uit de 2e helft der 12e eeuw, opgetrokken volgens het gebonden stelsel met volledige overkluizing van ribloze kruisgewelven. Gotisch koor midden 15e eeuw; gotische zuider zijbeuk 1480. Inventaris: orgel, doopvont, preekstoel, zerk, beeldhouwwerk. Orgel met Hoofdwerk, Bovenwerk en Pedaal, in 1889 gemaakt door J.F. Witte voor de v.m. Grote Kerk te Hoorn. In 1970 overgeplaatst naar Oldenzaal.	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
19	St. Plechelmusplein 4 7571 EG Oldenzaal	gemeen- te Ol- denzaal, sectie B, nr. 1117	31419	<p>Zware toren van de St.Plechelmuskerk aan de westzijde, uit het midden en de 2e helft van de 13e eeuw. Klokkensstoel met gelui van vijf klokken, waarvan één van G. van Wou, 1493, diam. 159,9 cm., twee speelklokken, die tevens als luidklok dienst doen, van Gillett en Johnston, 1929, diam. respectievelijk 107,1 cm. en 96,6 cm. en twee moderne klokken. Klokkenspel bestaande uit 1 klok van G. van Wou, 1493 (zie boven), 42 klokken van Gillett en Johnston, 1930 en 5 moderne klokken. Trommelspeelwerk van Eijsbouts, 1930. Mechanisch torenuurwerk B. Eijsbouts, Asten, 1930, later voorzien van elektrische opwinding. Op de steunbeer westelijk van de zuid-ingang, is in Bentheimersteen een cirkelvormige zonnwijzer ingebeiteld. Aan het koor is ook een cirkelvormige zonnwijzer op de eerste steunbeer aangebracht en dateert van na 1480.</p>	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
20	Zandhorstweg (ong.)	Sectie K, nr. 1517	45570	<p>Terrein waarin een grafheuvel. Datering: Neolithicum en/of Bronstijd.</p> <hr/> <p>(kaartverwijzing: 28H Coördinaten WO:158100 ZN:482960); ROB-nummer: 28H-009 (1323); Object: grafheuvel; Toponiem: Galgenberg; Toelichting: Terrein van zeer hoge archeologische waarde (beschermd) met een grafheuvel uit de laatste periode van de Nieuwe Steentijd. De heuvel heeft onderdeel uitgemaakt van een veel groter grafveld, dat in het verleden is afgegraven. In 1948 is de heuvel onderzocht, waarbij een graf met crematieresten is aangetroffen. Daarnaast zijn drie skeletten van recentere datum gevonden, waarschijnlijk van personen die op de 'galgenberg' zijn opgehangen. Na de opgraving is de heuvel hersteld. Herstelwerkzaamheden hebben ook plaatsgevonden in 1972/1973 en in 1997. Bij deze laatste restauratie zijn bomen gekapt en gaten opgevuld met zand. De grafheuvel heeft een diameter van 17 meter en een hoogte van 1 meter en ligt nu in een woonwijk.</p>	

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
21	Gammelkerstraat (ong.)	Sectie L, nrs. 280, 281, 3308, 3859	46006	<p>Terrein waarin 7 grafheuvels. Datering: Neolithicum en/of Bronstijd. (gedeeltelijke bescherming, zie bijlage B).</p> <hr/> <p>(ROB-nummer: 28H-001 (1542);Object: grafheuvel; Toponiem: Grootte veld; Toelichting: Terrein van zeer hoge archeologische waarde (beschermd) met daarin zeven grafheuvels uit de laatste periode van de Nieuwe Steentijd en/of Bronstijd. De heuvels variëren in diameter van 21 meter (één heuvel), 18 meter (drie heuvels) tot 16, 15 en 13 meter. De hoogte varieert tussen 2 en 1,2 meter. Alle grafheuvels zijn in meer of mindere mate beschadigd en niet gerestaureerd.</p>	
22	Noordergrensweg	Sectie I, nr. 2730	46597 Aanwij- zingsbe- sluit 10 juni 1985	<p>Zwerfsteen op grens marken Deurningen, Berghuizen en Lonneker; tevens grens gemeente Enschede, Oldenzaal en Weerselo</p> <hr/>	X-Y coörd.: 259521-478403

	ADRES	KA- DASTR AAL BE- KEND	MONU- MENT- NUM- MER	REDENGEVENDE OMSCHRIJVING	AFBEELDING
<p><u>Locaties archeologisch van hoge waarde (maar geen monumenten):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Stads kern - Stegmansweg - Hollinkweg 2 augustus 2011 					